

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

08 februarie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

președinte

Ursache Petru

judecători

Toma Nadejda

Timofti Vladimir

examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de inculpata Carabadjac Zinaida Mihail și de avocatul Brânză Victor în numele inculpatei, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 septembrie 2016, în cauza penală în privința lui

Carabadjac Zinaida Mihail, născută la
XXX, originară din XXX, domiciliată în XXX.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. *Prima instanță: 21.01.2016 – 24.06.2016;*
2. *Instanța de apel: 19.07.2016 – 13.09.2016;*
3. *Instanța de recurs: 15.11.2016 – 08.02.2017.*

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 24 iunie 2016, pronunțată pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, prevăzută de art. 364/1 Cod de procedură penală, Carabadjac Zinaida Mihail a fost recunoscută vinovată și condamnată în baza art. 264 alin.(1) Cod penal la amendă în mărime de 200 (două sute) unități convenționale, în sumă de 4000 (patru mii) lei, fără privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport.

Acțiunea civilă a părții vătămate Manoilov Elizaveta și reprezentantului legal Manoilov Victor în numele părților vătămate — Manoilov Bianca și Manoilov Mădălina, privind încasarea prejudiciului material și moral, s-a admis în principiu, lăsând ca quantumul despăgubirilor să fie stabilit de către instanța civilă.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a constatat că, la 24 august 2015, aproximativ la ora 08.20, Carabadjac Zinaida Mihail, posedând permis de conducere valabil de categoria corespunzătoare, conducea autocamionul de model „Nissan Teranno” cu număr de înmatriculare XXX, în care în calitate de pasageri se aflau cet. XXX, deplasându-se pe șoseaua Balcani, mun. Chișinău din direcția str. Petricani spre com. Grătiești, mun. Chișinău.

În timpul deplasării, trecând de intersecția șoseaua Balcani cu strada Doina, mun. Chișinău, conducătorul auto Carabadjac Zinaida Mihail nu a manifestat prudență sporită la trafic, nu a apreciat corect situația rutieră în care se afla autovehiculul în momentul respectiv, nu a ținut cont de totalitatea factorilor ce caracterizează condițiile rutiere, existența unor obstacole pe sectoarele drumului, intensitatea și nivelul de organizare a traficului rutier, lățimea carosabilului, gabaritele vehiculului și intervalele de siguranță necesare, de care trebuie să țină cont fiecare conducător la determinarea vitezei, benzii de circulație și modalității de conducere a vehiculului, prin ce a încălcat prevederile pct.45. 1) și 2) al Regulamentului Circulației Rutiere, conform căruia: „1) Conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori: a) starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția; b) dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase; c) starea tehnică a vehiculului și particularitățile încărcăturii; d) situația rutieră; 2) iar în cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului”, precum și prevederile pct.42. 1) și 2) al Regulamentului Circulației Rutiere, conform căruia „1) în lipsa marcajului sau indicatoarelor rutiere 5.37.1 - 5.41.3 ce determină benzile de circulație, determinarea benzilor de circulație se efectuează de către conducătorii vehiculelor, ținând cont de lățimea carosabilului, gabaritele vehiculelor și intervalele de siguranță necesare, 2) iar în afara localităților conducătorii trebuie să conducă vehiculele cât mai aproape de marginea dreaptă a carosabilului” și ignorând cerințele pct.2 al Regulamentului Circulației Rutiere, conform căruia „în Republica Moldova vehiculele se conduc pe partea dreaptă a carosabilului în sensul de mers” și pct.3 al Regulamentului Circulației Rutiere, conform căruia „Participanții la trafic sânt obligați să respecte regulile de circulație, semnificația mijloacelor de semnalizare rutieră, semnalele și indicațiile agentului de circulație, condițiile tehnice ale prezentului Regulament și prin acțiunile lor să nu cauzeze prejudicii altor participanți la trafic, să nu-i expună pericolului, precum și să nu creeze neîntemeiat obstacole circulației care ar depăși pe acele care sânt provocate de circumstanțe iminente”, precum și prevederile art.23 alin.(3) lit. a) din legea nr.131 din 07.06.2007 „Privind siguranța traficului rutier” conform căruia „Conducătorul de autovehicul este obligat să cunoască și să respecte Regulamentul circulației rutiere” și ca urmare, ieșind cu automobilul pe care îl conducea pe banda destinată circulației transportului din sens opus, a comis tamponarea în regiunea laterală din spate stânga a autobuzului de model „Mercedes 308 CDI” cu număr de înmatriculare XXX de pe ruta de deplasare cu nr.186, condus de cet. Plotnicu Sergiu Ion, în care se aflau pasageri, după care tamponarea frontală a automobilului de model „Hyundai Matrix” cu număr de înmatriculare XXX condus de cet. Manoilov Elizaveta Ion, în care în calitate de pasageri se aflau XXX, care se deplasau regulamentar pe banda sa de deplasare din sens opus, din direcția com. Grățiești, spre str. Doina, mun. Chișinău.

În rezultatul accidentului rutier autovehiculele au fost considerabil deteriorate, pasagerilor automobilului de model „Hyndai Matrix” cu număr de înmatriculare XXX le-au fost cauzate diverse vătămări corporale, și anume: cet. XXX, conform raportului de expertiză medico-legală nr.2773/D din 30.11.2015 i-a fost cauzată vătămare corporală medie sub formă de „Fractura închisă treimea medie os tibial a gambei stânga fără deplasarea fragmentelor”, cet. XXX, conform raportului de expertiză medico-legală nr.2770/D din 30.11.2015 i-a fost cauzată vătămare corporală medie sub formă de „Fractura osului tibial în 1/3 inferioară fără deplasare”, iar conducătorului automobilului în cauză, cet. Manoilov Elizaveta Ion, născută la 19.11.1985, conform raportului de expertiză medico-legală nr.2956/D din 12.12.2015 i-au fost cauzate vătămări corporale ușoare sub formă de „Plăgi contuze în regiunea cotului stâng, genunchiului drept, excoriații la nivelul genunchiului stâng”; pasagerilor autocamionului de model „Nissan Teranno” cu număr de înmatriculare XXX le-au fost cauzate diverse vătămări corporale, și anume: cet. XXX conform raportului de expertiză medico-legală nr.2771/D din 30.11.2015 i-au fost cauzate vătămări corporale ușoare sub formă de „Fractura oaselor nazale fără deplasare cu edem al țesuturilor moi la acest nivel”, iar la XXX, conform raportului de expertiză medico-legală nr.2774/D din 30.11.2015 s-a constatat diagnosticul clinic: „Contuzia țesuturilor moi a nasului”, care nu se supune aprecierii medico-legale, în conformitate cu prevederile Regulamentului de apreciere medico-legală a gravității vătămării corporale (aprobat prin ordinul MS nr.199 din 27.06.2003, publicat în Monitorul Oficial al RM nr.170 - 172 din 08.08.2003), din motivul nespecificării prin ce se exprimă această contuzie (edem, echimoză, excoriație).

Astfel, prin acțiunile și inacțiunile sale Carabadjac Zinaida Mihail, conform semnelor calificative a comis încălcarea regulilor de securitate a circulației de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență o vătămare medie a integrității corporale și sănătății victimelor XXX, adică infracțiunea prevăzută de art.264 alin.(1) Cod Penal.

3. Sentința a fost atacată cu apeluri de către procuror, de partea vătămată Manoilov Elizaveta și reprezentantul legal al părților vătămate Manoilov Victor.

3.1. Procurorul a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță, prin care Carabadjac Zinaida să fie recunoscută vinovată și condamnată în baza art. 264 alin.(1) Cod penal la 1 an închisoare, cu privarea dreptului de a conduce mijloace de transport pe un termen de 1 an, iar prin aplicarea art.90 Cod penal a suspenda executarea pedepsei pe un termen de probă de 1 an.

În motivarea apelului a invocat blândețea pedepsei stabilite în privința inculpatei de către instanța de fond, considerând că, instanța nu i-a aplicat o pedeapsă echitabilă, potrivit cerințelor art.75 Cod penal, greșit a clasificat infracțiunea ca fiind ușoară, deoarece conform art.16 Cod penal, infracțiunea prevăzută de art. 264 alin.(1) Cod penal se clasifică ca infracțiune mai puțin gravă și

aplicarea unei pedepse cu amendă fără privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport, în privința inculpatei nu-și v-a atinge scopul prevăzut de lege.

3.2. Partea vătămată Manoilov Elizaveta și reprezentantul legal al părților vătămate Manoilov Victor, au solicitat casarea parțială a sentinței în partea pedepsei aplicate inculpatei Carabadjac Zinaida și în partea admiterii acțiunii civile în principiu, cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță, prin care a-i stabili ultimei o pedeapsă cu închisoarea, iar prin aplicarea art. 90 Cod penal a-i suspenda condiționat executarea pedepsei cu închisoarea, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 2 ani, precum și admiterea acțiunii civile integral.

În motivarea apelului au invocat, că prima instanță nu a ținut cont de circumstanțele în care a fost săvârșită infracțiunea, nu a apreciat la justa valoare consecințele săvârșirii accidentului rutier, or, conform rapoartelor de expertiză medico-legale părțile vătămate XXX li-au fost cauzate vătămări corporale medii. La fel, conform rapoartelor de expertiză medico-legale au avut de suferit XXX, în total 4 copii minori au avut de suferit pe urma acțiunilor infracționale ale inculpatei.

Au menționat și faptul, că începând cu momentul comiterii infracțiunii și până la momentul actual inculpata nu și-a cerut iertare pentru faptele comise, nu și-a dat interesul de a afla care este soarta lor, nu a contribuit în nici un mod la procedurile de reabilitare. Astfel, apelanții au considerat că pedeapsa aplicată inculpatei nu-și va atinge scopul.

De asemenea, apelanții au indicat, că nu sunt de acord cu admiterea doar în principiu a acțiunii civile, or, pretențiile invocate sunt susținute de probe pertinente și directe, care dovedesc circumstanțele invocate în acțiunea civilă.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 septembrie 2016 au fost admise apelurile declarate de către procuror, de partea vătămată Manoilov Elizaveta și reprezentantul legal al părților vătămate Manoilov Victor, casată sentința în partea stabilirii pedepsei și în partea încasării daunei morale, și pronunță în această parte o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță, potrivit căruia inculpatei Carabadjac Zinaida Mihail i-a fost stabilită pedeapsa în baza art.264 alin.(1) Cod penal sub formă de închisoare pe un termen de 1 (un) an, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 2 (doi) ani.

Conform art.90 Cod penal, s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei închisorii, cu fixarea unui termen de probațiune pentru o durată de 1 (un) an.

Carabadjac Zinaida Mihail a fost obligată să nu-și schimbe locul domiciliului fără permisiunea organului competent și să participe la programe probaționale.

A fost admisă acțiunea civilă a părții vătămate Manoilov Elizaveta și a reprezentantului legal al părților vătămate Manoilov Victor cu privire la repararea daunei morale de către inculpata Carabadjac Zinaida Mihail, dispunându-se încasarea din contul inculpatei Carabadjac Zinaida Mihail dauna morală cauzată lui Manoilov Victor și părților vătămate minore XXX în mărime de 100 000 (o sută mii)

lei și suma de 10 000 (zece mii) lei din contul inculpatei Carabadjac Zinaida Mihail în beneficiul părții vătămate Manoilov Elizaveta.

În rest, sentința a fost menținută.

5. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a reținut, că judecarea cauzei în instanța de fond a avut loc pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, în corespundere cu prevederile art. 364/1 Cod de procedură penală, probele fiind apreciate corect prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării lor, prima instanță corect concluzionând asupra vinovăției inculpatei Carabadjac Zinaida Mihail de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin.(1) Cod penal.

În acest sens, instanța de apel a menționat, că în cadrul instanței de fond, inculpata Carabadjac Zinaida prin înscris autentic (f. d. 178) a solicitat examinarea cauzei în ordinea procedurii stabilite de art.364/1 Cod de procedură penală, inculpata recunoscând vina în cele imputate și a solicitat ca judecarea cauzei să aibă loc pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, iar instanța de fond prin încheierea protocolară din 13.04.2016 (f. d. 212-verso) a dispus examinarea cauzei în procedură simplificată, în baza art. 364/1 Cod de procedură penală.

Verificând legalitatea pedepsei stabilite, instanța de apel a constatat, că prima instanță a ținut cont de unele circumstanțe reale și personale, cum ar fi: caracterul și gradul de pericol social a infracțiunii, că infracțiunea a fost săvârșită din imprudență, de persoana infractorului, că anterior n-a fost judecată, însă nu a luat în considerație faptul, că potrivit prevederilor art. 16 Codul penal infracțiunea prevăzută la art.264 alin.(1) Cod penal se referă la infracțiuni mai puțin grave și nu ușoare, precum a indicat instanța de fond în sentință, inculpata Carabadjac Zinaida nu a reparat daună cauzată prin infracțiune părților vătămate, în total 4 copii minori au avut de suferit pe urma acțiunilor infracționale ale inculpatei, dintre care părțile vătămate XXX, s-au ales cu vătămări medii a integrității corporale și sănătății, iar partea vătămată Manoilov Elizaveta s-a ales cu vătămări ușoare a integrității corporale și sănătății.

Instanța de apel a considerat, că în contextul poziției ocupate de către inculpată în cadrul urmăririi penale și cercetării judecătorești, față de inculpata Carabadjac Zinaida Mihail, urma a fi aplicată pedeapsa închisorii prevăzută de dispoziția articolului infracțiunii săvârșite, cu suspendarea executării ei pe o anumită durată de probațiune, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un anumit termen, deoarece infracțiunea de încălcarea regulilor de securitate a circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență vătămarea medie a integrității corporale sau a sănătății a două persoane, cât și vătămarea ușoară a integrității corporale la o a treia persoană, atentează la relațiile sociale ce vizează respectarea de către conducătorii mijloacelor de transport a regulilor circulației rutiere, obligație impusă fiecărui conducător de transport, care este mijloc de pericol social sporit pentru viața și sănătatea nu numai a însuși șoferului, dar și a altor participanți la trafic.

Astfel, instanța de apel a conchis, că pedeapsa aplicată de prima instanță în privința inculpatei este prea blândă în raport cu infracțiunea comisă și prejudiciul cauzat prin infracțiune, or, pedeapsa sub formă de amendă, nu-și va atinge scopul restabilirii echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane.

Cu referire la acțiunea civilă, instanța de apel, notificând practica CtEDO privitor la modul de încasare a prejudiciului moral (Opinia comună privind satisfacția echitabilă //Buletinul CSJ a RM8-9/24, 2012), cât și prevederile art.1423 Cod civil, a considerat nefondată concluzia primei instanțe în partea respingerii cererii părții vătămate Manoilov Elizaveta și a reprezentantului legal al părților vătămate Manoilov Victor cu privire la încasarea daunei morale, or, incontestabil Manoilov Elizaveta, XXX au suportat mari suferințe morale și dureri fizice, în urma prejudiciului cauzat prin infracțiune de către inculpata Carabadjac Zinaida, s-au aflat la tratament, au avut suferințe morale.

Însă, instanța a considerat exagerată solicitarea părții vătămate Manoilov Elizaveta a unei daune morale în mărime de 50 mii lei, or, ei i-au fost cauzate doar vătămări corporale ușoare, și aceste fapte ale inculpatei Carabadjac Zinaida nici nu se cuprind în latura obiectivă a infracțiunii prevăzute de art. 264 alin.(1) Cod penal.

Privitor la încasarea daunei materiale, instanța de apel a considerat, că prima instanță corect a ajuns la concluzia de a admite în principiu acțiunea civilă a părților vătămate, privitor la încasarea daunei materiale, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile (art.225 alin.(3) Cod procedură penală), deoarece din documentele anexate de părțile vătămate (f. d. 185-210) nu este posibil de constatat suma solicitată fără prezentarea unor documente suplimentare, dar aceasta ar necesita timp îndelungat de examinare a cauzei.

6. Decizia instanței de apel, pronunțată la data de 11 octombrie 2016, este atacată cu recursuri ordinare de către inculpata Carabadjac Zinaida la data de 20 octombrie 2016 și de către avocatul Brînză Victor în numele inculpatei la data de 10 noiembrie 2016.

6.1. Inculpata Carabadjac Zinaida, invocând temeiul pentru recurs prevăzut la art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală - *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței*, solicită casarea deciziei cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceiași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În susținerea solicitării indică următoarele argumente.

Din analiza conținutului deciziei Curții de Apel Chișinău din 13.09.2016 se deduce evident, că instanța de apel a evitat să formuleze o soluție motivată, bazată pe aprecierea tuturor argumentelor expuse de inculpată, respectiv, a casat în parte hotărârea Judecătoriai Rîșcani, mun. Chișinău din 24.06.2016.

În acest context, invocă pct. 22 din Hotărârea Plenului Curții Supreme de

Justiție a RM nr. 3 din 09.06.2014 „Cu privire la aplicarea de către instanțele judecătorești a unor prevederi ale Convenției Europene pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale”, care stabilește expres următoarele: „ Se reține că, în conformitate cu jurisprudența CEDO, instanțele de judecată sunt obligate să demonstreze circumstanțele ce țin de vinovăția inculpatului cu adoptarea unor soluții motivate, or, lipsa acestora atestă o încălcare a dreptului la un proces echitabil, astfel, CtEDO a reiterat în acest sens, că „... în cazul în care instanțele judecătorești naționale se abțin de a da un răspuns special și explicit la cele mai importante întrebări, fără a acorda părții care a formulat-o posibilitatea de a ști dacă acest mijloc de apărare a fost neglijat sau respins, acest fapt se va considera ca o încălcare a dreptului la un proces echitabil.” (Cazurile Hiro Bălani c. Spaniei, Ruis Toriho c. Spaniei, Popov nr.2 c. Moldovei, Albina c. României etc. ”

În opinia recurentei, pedeapsa aplicată de către instanța de apel este mult prea severă în raport cu circumstanțele cauzei, deoarece nu s-a ținut cont de faptul, că ea și-a recunoscut vina, fapta infracțională încriminată a fost comisă din imprudență, s-a căit sincer de cele comise, este la prima abatere, nefiind anterior judecată. Toate aceste circumstanțe privite în comun dau de presupus că pedeapsa închisorii cu suspendarea executării ei este mult prea severă și a fost aplicată nemeritat.

Recurenta consideră necesar de a menționa, că nici de către organul de urmărire penală, nici de către instanțele de judecată nu a fost stabilit faptul dacă automobilul de model „Hyndai Matrix” cu nr/î XXX a fost sau nu echipat cu scaune pentru copii, or, în situația aflării copiilor minori în astfel de scaune, cu certitudine vătămările aveau să fie altele sau în general puteau să nu fie, ceea ce în mod direct ar avea relevanță asupra calificării corecte a infracțiunii.

Mai mult, nu corespunde realității faptul refuzului Zinei Carabadjac de a repara dauna cauzată prin infracțiune părților vătămăte, deoarece în această privință, însuși instanța de apel a ajuns la concluzia de a menține sentința în partea admiterii în principiu a cerinței de reparare a prejudiciului material, or, la momentul judecării cauzei nu era posibil de stabilit cuantumul concret al acestui prejudiciu. În situația în care părțile vătămăte nici în fața primei instanțe, nici în fața instanței de apel nu au putut proba la concret valoarea prejudiciului material cauzat, cum putea inculpata să compenseze această valoare.

Totodată, inculpata menționează, că înțelege necesitatea compensării prejudiciului material cauzat, însă, insistă în această privință pe o apreciere obiectivă a valorii acestuia, or, sumele care sunt cerute de către părțile vătămăte sunt prea mari și neargumentate, iar posibilitățile inculpatei și a soțului acesteia sunt reduse, fapt ce se confirmă prin anexarea la prezentul recurs certificatul de salariu eliberat de angajatorul XXX, conform căruia Carabadjac Zinaida activează la entitatea respectivă în calitate de încasator cu un salariu lunar de XXX, iar conform altui certificat din aceeași dată soțul Carabadjac Vasile a activat tot la această entitate în calitate de șef depozit pînă la 12.09.2016 cu un salariu lunar de XXX. Salariul respectiv este unul modest și nu permite de a satisface imediat și integral pretențiile părților vătămăte. Mai mult ca atât, că are la întreținere doi copii minori.

Inculpata reiterează faptul, că niciodată nu s-a opus în vederea stabilirii unui compromis în această privință și este pregătită și la moment să determine un grafic în vederea achitării parțiale, însă solicită doar stabilirea în mod obiectiv a cuantumului concret a prejudiciului material, totodată luând în considerație și posibilitățile materiale limitate ale acesteia cu referire la ordinea de achitare (imposibilitatea achitării într-o singură rată).

De asemenea, nu este de acord cu mărimea daunei morale care s-a dispus a fi încasată în beneficiul părților vătămate, menționând că, este indiscutabil că părțile vătămate au avut de suferit moral de pe urma accidentului rutier, însă, valoarea acestuia apreciată de către instanța de apel, este una excesiv de mare, care, pe lângă faptul că nu corespunde circumstanțelor pricinii, dar este și disproporțional de mare în raport cu culpa ei.

Aici reiterează, că infracțiunea a fost comisă din imprudență și în măsura posibilităților sale, a făcut tot posibilul pentru a intra în situația părților vătămate și regretă enorm pentru cele întâmplate. Plus la aceasta, valoarea încasată a prejudiciului moral este una enormă care puternic va afecta situația materială a familiei sale, or, la întreține sunt doi copii minori, iar veniturile sunt modeste.

6.2. Avocatul Brînză Victor în numele inculpatei, invocând temeiurile pentru recurs prevăzute în art.427 alin. (1) pct.6) - *decizia atacată nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, dispozitivul deciziei fiind expus neclar și pct.10) Cod de procedură penală - s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale*, solicită casarea deciziei instanței de apel cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului invocă următoarele argumente:

– pedeapsa aplicată lui Carabadjac Zinaida Mihail este inechitabilă, este prea severă în coraport cu faptele încriminate acesteia, iar instanța de apel nu a luat în considerare faptul că, inculpatul are la întreținere doi copii minori; infracțiunea de care este acuzată Carabadjac Zinaida Mihail, conform art. 16 alin. (3) din Codul penal este clasificată ca mai puțin gravă; inculpata este angajată în câmpul muncii și este integrată în societate; inculpata nu are antecedente penale. De asemenea, ține să menționeze că, o pedeapsă mai aspră, din numărul celor alternative prevăzute pentru săvârșirea infracțiunii, se stabilește numai în cazul în care o pedeapsă mai blândă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului pedepsei;

– instanța de apel nu a respectat prevederile art. 24 alin. (2), 414 alin.(1), 384 alin. (3) Codul de procedură penală, deoarece și-a fondat soluția de înăsprire a pedepsei aplicate inculpatei pe circumstanțe neinvocate de procuror în apel, or, ultimul nu a invocat în apelul declarat nici o circumstanță în aspectul necesității agravării pedepsei, adică din oficiu și în defavoarea inculpatei;

– greșit au fost aplicate și prevederile art. 59 Cod de procedură penală, deoarece se constată faptul, că Manoilov Elizaveta Ion, XXX, nu poate fi recunoscută în calitate de parte vătămată în cadrul prezentei cauze penale, deoarece conform raportului de expertiză medico-legală nr.2956/D din 12.12.2015, prin acțiunile lui Carabadjac Zinaida Mihail, lui Manoilov Elizaveta i-au fost cauzate leziuni corporale

ușoare, iar aceste fapte nu se cuprind în latura obiectivă a infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (1) din Codul penal;

– instanța de apel în partea motivată a deciziei din 13.09.2016, constatând faptul lipsei laturii obiective în acțiunile inculpatei Carabdjac Zinaida față de Manoilov Elizaveta nu a înlăturat această omitere a primei instanțe, deși era obligată să o înlătore din oficiu. În asemenea circumstanțe Manoilov Elizaveta nu poate înainta careva pretenții față de inculpata Carabadjac Zinaida în cadrul acestui proces penal;

– instanța de apel neîntemeiat a stabilit cuantumul prejudiciului moral, deoarece eronat a aplicat prevederile art.219 alin. (4) Cod de procedură penală și nu a ținut cont de practica judiciară constantă cu privire la aplicarea de instanțele de judecată a legislației ce reglementează repararea prejudiciului moral și în partea motivată a deciziei indică că, în rezultatul acțiunilor inculpatei Carabdjac Zinaida au avut de suferit 4 copii minori, fără a indica că XXX, sunt copiii inculpatei Carabdjac Zinaida, cărora prin acțiunile sale din imprudență le-a cauzat, conform raportului de expertiză medico-legală nr. 2771/D din 30.11.2015 și nr. 2774/D din 30.11.2015 leziuni corporale ușoare. În asemenea circumstanțe, este cert faptul, că și copiii lui Carabdjac Zinaida au avut de suferit atât fizic cât și psihic, reabilitarea cărora necesită timp și mijloace financiare;

– constatarea instanței de apel în partea motivată a deciziei din 13.09.2016, precum că inculpata Carabadjac Zinaida nu a reparat prejudiciul material este una neîntemeiată, din motivul, că inculpata a întreprins acțiuni în vederea reabilitării copiilor săi, care au avut de suferit în rezultatul accidentului rutier.

7. Procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursurilor ordinare declarate de inculpată și de avocatul Brânză Victor în numele acesteia, solicitând inadmisibilitatea acestora, cu menținerea hotărârii atacate ca fiind legală și întemeiată.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității acestora din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, *instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.*

8.1. Colegiul penal, analizând conținutul recursurilor declarate de către inculpată și avocatul acesteia, Brânză Victor, consideră, că alegațiile acestora sunt nefondate și se reiterează faptul, că judecarea cauzei penale vizate a avut loc pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, în conformitate și cu respectarea prevederilor art. 364/1 Cod de procedură penală, astfel, că prima instanță corect a concluzionat asupra vinovăției inculpatei Carabadjac Zinaida Mihail de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin.(1) Cod penal.

Ulterior, instanța de apel, judecând apelurile declarate de procuror și părțile vătămate, a verificat îndeplinirea de către prima instanță a cerințelor dispozițiilor

art. 364/1 alin. (1) și (4) Cod de procedură penală, constatând, că opțiunea primei instanțe privind judecarea cauzei potrivit procedurii simplificate nu a fost viciată, însă a considerat, că pedeapsa stabilită este prea blândă în raport cu circumstanțele cauzei, astfel, în această parte a casat hotărârea instanței de fond, stabilindu-i inculpatei Carabadjac Zinaida o pedeapsă sub formă de închisoare cu suspendarea executării pedepsei (art.90 Cod penal) cu aplicarea pedepsei complementare - privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport.

În această ordine de idei, Colegiul penal menționează că, potrivit prevederilor art. 75 Cod penal, prin *criterii generale de individualizare a pedepsei* se înțeleg cerințele (regulile) stabilite de lege, de care este obligată să se conducă instanța de judecată la aplicarea fiecărei pedepse, pentru fiecare persoană vinovată în parte. Legea penală acordă instanței de judecată o posibilitate largă de aplicare în practică a principiului individualizării răspunderii penale și a pedepsei penale, ținând cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care agravează sau atenuază răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Pedeapsa aplicată infractorului trebuie să fie echitabilă, legală și individualizată, capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii penale și pedepsei penale, potrivit art. 61 Cod penal, în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale a Codului penal și stabilirea pedepsei în limitele fixate în partea specială.

Analizând decizia atacată, Colegiul penal consideră, că instanța de apel legal și întemeiat a casat hotărârea primei instanțe în partea stabilirii pedepsei, ajungând la concluzia că pedeapsa aplicată de către prima instanță nu va fi capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii penale și pedepsei penale și astfel, ținând cont de criteriile generale de individualizare a pedepsei, și respectând prevederile art. 364/1 alin. (8) Cod de procedură penală, inculpatei i s-a stabilit o pedeapsă echitabilă pentru infracțiunea săvârșită, motivându-și soluția în acest sens așa cum este indicat în pct. 5 din prezenta decizie, soluție pe care instanța de recurs și-o însușește și reiterarea căreia nu o consideră necesară.

8.2. Cu referire la argumentele invocate de către recurenți în ce privește dezacordul său cu mărimea prejudiciului moral dispus spre încasare din contul inculpatei în beneficiul părților vătămate de către instanța de apel, Colegiul penal le consideră nefondate și reiterează, că potrivit dispozițiilor art. 1423 alin.(1) Cod civil, mărimea compensației pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate.

La fel, se menționează că, potrivit jurisprudenței CtEDO (*cauza Moreira de Azevedo c. Portugal, 23.10.1990*) Curtea a decis, că atunci când victima unei infracțiuni se constituie parte civilă în procesul penal, aceasta semnifică

introducerea unei cereri în despăgubiri, chiar dacă ea nu a cerut, în mod expres, repararea prejudiciului suferit. Prin dobândirea calității de parte civilă în procesul penal, ea are în vedere nu numai condamnarea penală a autorului infracțiunii, ci și repararea pecuniară a prejudiciului pe care l-a suferit.

În așa mod Colegiul lărgit atestă, că concluziile instanțelor ierarhic inferioare privind admiterea în principiu a acțiunii civile în partea încasării daunei materiale înaintate de părțile vătămate, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile, sunt întemeiate, iar referitor la încasarea daunei morale, Colegiul consideră, că soluția instanței de apel este una corectă și întemeiată, deoarece s-a constatat cu certitudine, că părțile vătămate minore XXX, precum și partea vătămată Manoilov Elizaveta au suportat mari suferințe morale și dureri fizice, în urma prejudiciului cauzat prin infracțiune de către inculpată, considerând, că mărimea compensației pentru prejudiciu moral dispus spre încasare va fi o compensare care va aduce satisfacție persoanelor vătămate, ținând cont de practica CtEDO privitor la modul de încasare a prejudiciului moral.

Totodată, se reține și faptul, că potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată din 13 aprilie 2016, întocmit în prima instanță, judecata a dispus recunoașterea pe Manoilov Elizaveta ca parte civilă și pe cet. Manoilov Vasile ca reprezentantul legal a părților vătămate după audierea opiniilor părților la proces la examinarea acțiunii civile, potrivit cărora inculpata și avocatul acesteia, Brânză Victor au lăsat la discreția instanței (f. d. 214 verso, vol. I).

8.3. În ce privește celelalte alegații ale recurenților, Colegiul penal reiterează, că judecarea cauzei în prima instanță a avut loc pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală în corespundere cu prevederile art. 364/1 Cod de procedură penală, deoarece până la începerea cercetării judecătorești, inculpata a declarat, personal prin înscris autentic, că recunoaște săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, pe care le cunoaște și asupra cărora nu are obiecții.

Mai mult ca atât, Colegiul penal menționează, că instanța de judecată i-a explicat inculpatei consecințele opțiunii de a fi judecată cauza în conformitate cu procedura care este reglementată de prevederile art. 364/1 Cod de procedură penală, iar ulterior, la pronunțarea sentinței integrale i s-a explicat procedura și termenul declarării apelului.

În acest sens, instanța de recurs relevă, că împotriva sentinței adoptate de prima instanță în urma judecării în procedura simplificată părțile pot exercita calea de atac a apelului, de regulă, sub aspectul individualizării pedepsei, inculpatul neputând renunța la opțiunea de a fi judecat potrivit procedurii simplificate.

În speță, hotărârea primei instanțe a fost atacată cu apeluri, sub aspectul individualizării pedepsei, de către procuror, de partea vătămată Manoilov Elizaveta și reprezentantul legal al părților vătămate Manoilov Victor, asupra cărora instanța de apel și-a expus poziția sa cu motivarea respectivă în acest sens (*pct.5 din prezenta decizie*).

Colegiul penal consideră, că temeiurile invocate de către recurenți, nu și-au găsit confirmarea la judecarea recursurilor declarate, dat fiind faptul, că instanța de apel la examinarea cauzei a respectat prevederile art. 414 alin. (1), (5), 417 alin. (8) Cod de procedură penală, și în hotărârea adoptată s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul declarat, aceasta cuprinzând motivele pe care se întemeiază soluția pronunțată. Instanța de apel n-a admis o eroare gravă de fapt, care ar afecta soluția acesteia.

În aceste condiții instanța de recurs consideră, că n-a fost constatată prezența în speța examinată a unor erori de drept, care ar servi drept temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei contestate.

Din considerentele expuse, Colegiul penal conchide, că la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța a respectat prevederile legale relevante, prescrise de art. 414-419 Cod de procedură penală, de aceea recursurile ordinare declarate de inculpata Carabadjac Zinaida Mihai și de avocatul Brânză Victor în numele inculpatei se declară inadmisibile, fiind vădit neîntemeiate.

9. În conformitate cu art. 432 alin. (1), (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de inculpata Carabadjac Zinaida Mihai și de avocatul Brânză Victor în numele inculpatei împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 septembrie 2016, în cauza penală în privința lui **Carabadjac Zinaida Mihai**, ca fiind vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă.

Pronunțată integral la data de **09 martie 2017**.

Președinte

Ursache Petru

Judecător

Toma Nadejda

Judecător

Timofti Vladimir